

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากนโยบายการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 – 2544) ที่ต้องเร่งผลิต และพัฒนากำลังคนระดับกลางและสูง เพื่อสร้างความก้าวหน้า ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย และการพึ่งพาตนเอง โดยดำเนินงานด้วยการปรับกระบวนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นให้เหมาะสม รวมทั้งมีการปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผล เพื่อให้สามารถวัดพัฒนาการของคุณสมบัติของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้อย่างแท้จริง (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8, 2538 – 2539 : 5 – 7) ประกอบกับนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยส่งเสริมการขยายโอกาสการเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อ สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (เกษม วัฒนชัย, 2538 : 33) พร้อมทั้งแนวทางการปฏิรูป การศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเด็นการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาใน ระบบกลางซึ่งได้ปรับเปลี่ยนวิธีการและเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณารับสมัครเข้าศึกษา (อนุสาร อุดมศึกษา, กันยายน 2545 :18) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 เรื่อง แนวการจัดการศึกษา ซึ่งได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการจัดโอกาสการเข้าศึกษาต่อ ในมาตรา 26 ว่า “ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจาก พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการ เรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งจะเห็นว่า ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการมาในตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 จนกระทั่งถึงปีพุทธศักราช 2541 ยังไม่สามารถสนองนโยบายดังที่กล่าวข้างต้นเท่าที่ควร นอกจากนี้จากการศึกษาสภาพปัญหาของระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่ามีปัญหาหลายประการ (ภาณุรัตน์ รัตยาภาส , 2539 : 76 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดย ไทย ทิพย์สุวรรณกุล และคณะ, 2543 : 11- 12) เช่น

- ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นองค์กร ประสานงานเท่านั้น ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจชุดต่าง ๆ

- จำนวนผู้สมัครสอบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนเกรงว่าจะเกินขีดความสามารถของระบบการสอบคัดเลือกปัจจุบัน ที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- บางสาขามีจำนวนนักศึกษาไม่ครบตามจำนวน เนื่องจากมีผู้สละสิทธิ์ในกระบวนการสอบสัมภาษณ์และมอบตัว และบางสาขาในบางมหาวิทยาลัยมีนิสิตนักศึกษาจำนวนหนึ่งต้องออกกลางคัน เนื่องจากความรู้ความสามารถไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียนเป็นต้น

นอกจากนี้ระบบการสอบคัดเลือกยังมีผลกระทบต่อการศึกษาในปัจจุบัน (ภาณุรัตน์ รัตยาภาส, 2539 : 76) เช่น

- ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในชั้นมัธยมศึกษา และชั้นอื่น ๆ เพราะการเรียนการสอนมุ่งเน้นเฉพาะวิชาที่จะใช้สอบเข้าศึกษาต่อเป็นส่วนใหญ่

- นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งเข้าสอบคัดเลือกในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เฉพาะในโรงเรียนที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ เพื่อจะได้รับประสบการณ์จากครูที่มีความรู้ความสามารถสูงเพื่อให้มีโอกาสที่จะสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อได้มากขึ้น

- สร้างความเครียดแก่ผู้เข้าสอบและผู้ปกครอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 12)

- มีการเรียนกวดวิชามากขึ้น หรือเรียนพิเศษ ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายจำนวนมาก

- มีการสอบเทียบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อใช้สิทธิ์ในการสอบมากกว่า 1 ครั้ง ก่อนจะจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งทำให้มีโอกาสมากกว่าคนอื่น

จากปัญหาและผลกระทบดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา ปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยยึดหลักความเสมอภาค ความเป็นธรรม และสามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ในปีการศึกษา 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศใช้ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐใหม่ โดยมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

1. รูปแบบวิธีการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา มี 3 รูปแบบ คือ

(1) การสอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย (2) การให้โควตาหรือการรับตรง ซึ่งสถาบันจะเป็นผู้ดำเนินการเอง (3) การรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น

2. การรับในรูปแบบการสอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย หรือการสอบคัดเลือกรวมมีวิธีการเหมือนกันทุกสถาบัน โดยทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบประสานงานดำเนินการ ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 – 2546: 1 – 2)

2.1 วัตถุประสงค์หลักของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามี 2 ประการ คือ ให้ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน และส่งเสริมการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.2 องค์ประกอบของการคัดเลือก จะใช้ 3 ด้าน คือ

(1) ผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ จากสถาบันที่สำเร็จการศึกษา ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10

(2) ผลการสอบวิชาหลัก และ/หรือวิชาเฉพาะ ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 90

(3) ผลการสอบสัมภาษณ์ และตรวจร่างกาย เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสม โดยไม่คิดค่าน้ำหนักคะแนน

2.3 การสอบวัดความรู้ ผู้สมัครสอบจะต้องวัดความรู้วิชาต่างๆ ที่มหาวิทยาลัย/สถาบันกำหนดไว้ให้ครบถ้วน โดยการจัดสอบวิชาหลัก ปีละ 2 ครั้ง ในเดือนมีนาคม และตุลาคม วิชาเฉพาะปีละ 2 ครั้ง ในเดือนกุมภาพันธ์ และกันยายน หลังจากการสอบประมาณ 1 เดือน ทบวงมหาวิทยาลัยจะแจ้งคะแนนสอบให้ทราบ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการเลือกสมัครเข้าศึกษาในคณะ / ปรเภทวิชาต่าง ๆ การสมัครสอบสอบได้ครั้งละไม่เกิน 20 วิชา และคะแนนสอบเก็บไว้ใช้ได้ 2 ปี (เฉพาะปีการศึกษา 2543 –2544 เก็บไว้ใช้ 3 ปี) นับจากวันประกาศผล

2.4 การคัดเลือก มหาวิทยาลัย / สถาบัน จะกำหนดวิชาที่จะนำคะแนนไปใช้ในการคัดเลือก ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสามารถเลือกได้ไม่เกิน 4 อันดับ และจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ และทบวงมหาวิทยาลัยจะนำคะแนนสอบรายวิชาต่าง ๆ ที่ได้คะแนนจากการสอบครั้งที่ดีที่สุดมารวมคะแนนโดยคิดน้ำหนักจากคะแนนการสอบวัดความรู้ร้อยละ 90 แล้วจากนั้นก็จะนำมารวมกับคะแนนที่คำนวณจากผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 10

3. การรับในรูปแบบการให้โควตาหรือการรับตรง และการรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดและในกำกับทบวงมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ยกเว้นสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ใช้วิธีการในการคัดเลือกสรุปได้ดังนี้

1. พิจารณาจากผลการเรียนของผู้สมัคร และผลคะแนนสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย
  2. พิจารณาจากความสามารถพิเศษของผู้สมัคร และผลคะแนนสอบคัดเลือก
  3. พิจารณาจากผลการเรียนของผู้สมัครประกอบการสัมภาษณ์
  4. พิจารณาจากความสามารถพิเศษของผู้สมัคร โดยไม่ต้องมีการสอบคัดเลือก
  5. พิจารณาจากโควตาตามพื้นที่ของผู้สมัครและผลคะแนนสอบคัดเลือก ซึ่งอาจใช้คะแนนสอบวัดพื้นฐานความรู้หรือสอบคัดเลือกโดยการจัดสอบของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ
- จากการใช้ระบบการคัดเลือกที่เปลี่ยนไปจากเดิม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 ได้มีข้อวิพากษ์วิจารณ์ จากนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และนักการศึกษา เกี่ยวกับประเด็นการนำคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย(GPAX) และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์จากโรงเรียนต่าง ๆ มากำหนดน้ำหนักอย่างละ 5 % เนื่องจากเป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปว่าคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน คุณภาพของแบบทดสอบที่ใช้วัดในแต่ละโรงเรียนก็แตกต่างกัน ดังนั้นการใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรและค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์มาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินใจคัดเลือกเป็นที่น่าเชื่อถือได้หรือไม่ นอกจากนี้ในเรื่องของรูปแบบแบบทดสอบคัดเลือกเข้าซึ่งส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบจะสามารถวัดความสามารถที่แท้จริงของผู้สอบได้หรือไม่ ในด้านจำนวนครั้งของการจัดสอบ ซึ่งกำหนดให้ดำเนินการ 2 ครั้งในหนึ่งปี สร้างกระแสให้นักเรียนต้องเรียนกวดวิชาหรือไม่ การเก็บคะแนนไว้ใช้ได้ 3 ปีและเลือกคะแนนครั้งที่ดีที่สุดนำมาใช้ตัดสินในการเลือกคณะที่จะศึกษาต่อ เป็นการเพิ่มโอกาสการสอบเข้าให้แก่นักเรียนรุ่นแรกๆ แต่ในทางตรงกันข้ามจะเป็นการลดโอกาสในการได้เลือกคณะใดๆ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เพิ่งจบใหม่หรือไม่ เนื่องจากจะต้องแข่งขันกับนักเรียนรุ่นเก่าที่มีโอกาสสอบหลายครั้งและสะสมคะแนนครั้งที่ดีที่สุดไว้ตัดสินเลือกคณะ นอกจากนี้เป็นการสร้างความสิ้นเปลืองหรือสูญเปล่างบประมาณของรัฐสำหรับการลงทุนหรือไม่ เพราะจะมีนักศึกษาที่เปลี่ยนแปลงคณะ/ ภาควิชา หลังจากเรียนไป 1 – 2 ปี และจากการสัมภาษณ์นักศึกษาพบว่าระดับความยาก (Level of difficulties) ของแบบทดสอบคัดเลือกที่ใช้ในแต่ละครั้งค่อนข้างแตกต่างกัน ทำให้เกิดการได้เปรียบ - เสียเปรียบกันค่อนข้างสูง จากข้อคิดเห็นต่างๆ ที่ได้กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปสามารถแก้ปัญหาเดิมที่เป็นอยู่ได้จริงหรือไม่ และวิธีการที่ประกาศใช้ในปัจจุบันมีผลกระทบด้านใดบ้าง และนักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรต่อเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา

ในสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน พร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบของการคัดเลือก เกณฑ์ที่ควรจะใช้เป็นองค์ประกอบในการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

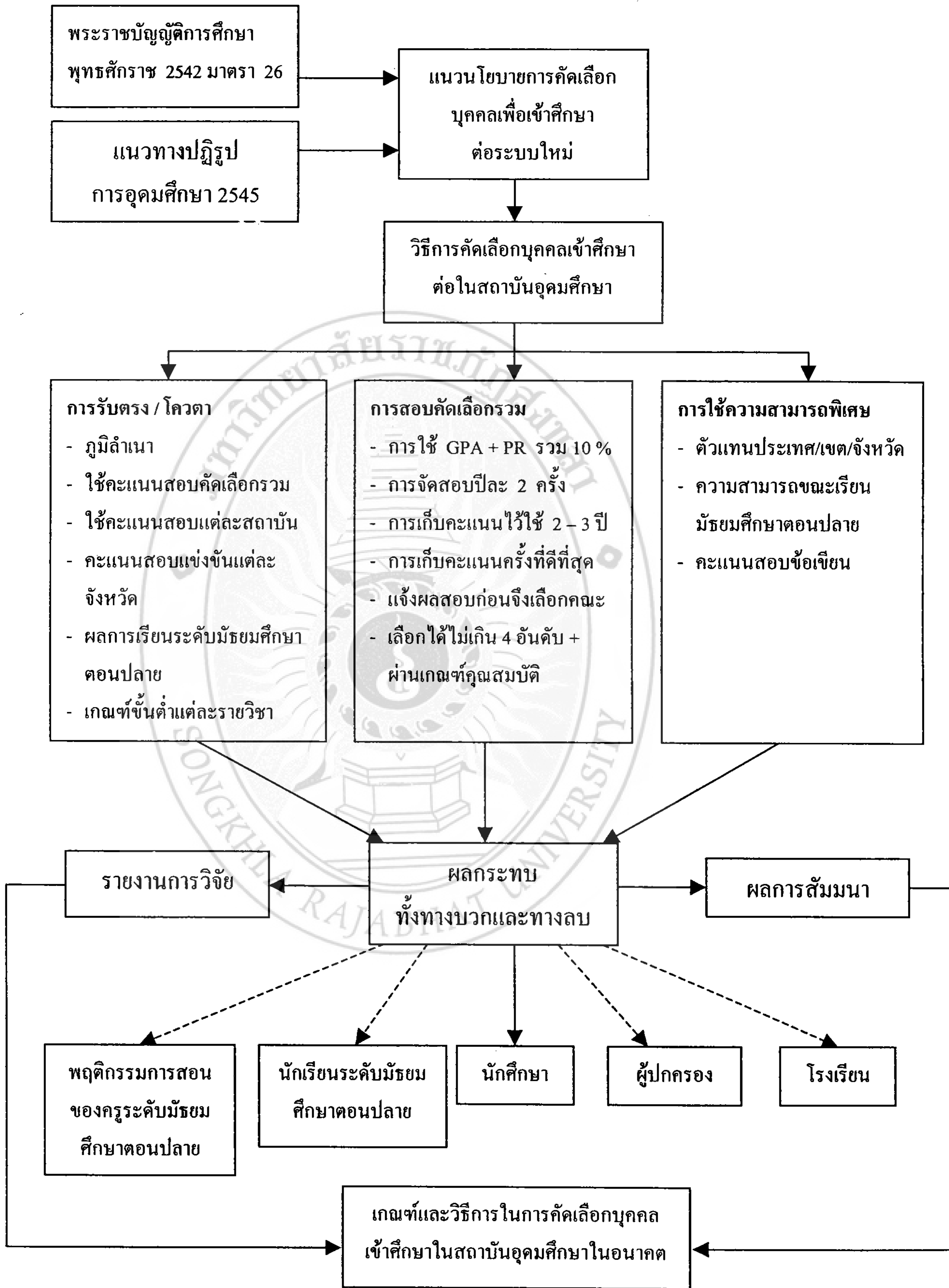
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อนโยบาย เกณฑ์ และวิธีการที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย เกณฑ์ และวิธีการที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย จากข้อมูลจำนวนนิสิตนักศึกษาที่ลดลง และในทัศนะของนิสิตนักศึกษา
4. เพื่อศึกษาแนวคิดของนิสิตนักศึกษาต่อรูปแบบ องค์ประกอบที่ควรใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดจากพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 แนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยในด้านการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระเบียบการสอบวัดความรู้เพื่อสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัยช่วงปีการศึกษา 2544 – 2545 ระเบียบการคัดเลือกนักเรียนในภาคใต้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย แนวทางการสอบคัดเลือกของประเทศต่างๆ ทั้งในเอเชีย และสหรัฐอเมริกา แล้วนำมาประมวลสรุปลักษณะสำคัญเพื่อนำไปสู่การจัดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 26 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดให้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อ โดยนำผลการประเมินที่กล่าวข้างต้นมาพิจารณา จากการศึกษาตัวด้านปริมาณนักศึกษา ความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วและกว้างขวางทางเศรษฐกิจ ความต้องการในทรัพยากรมนุษย์ ที่ดีขึ้น และมากขึ้น ในกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งดำเนินการผลิตกำลังคนในระดับอุดมศึกษาได้ปรับปรุง ทิศทางและระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาใหม่ โดยมีแนวนโยบายเปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษามากขึ้น

วิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในระบบปัจจุบัน ได้ดำเนินการเป็น 3 ลักษณะ คือ การรับตรง/โควตา การสอบคัดเลือกรวม และการใช้ความสามารถพิเศษ สำหรับวิธีการรับตรง/โควตา และการใช้ความสามารถพิเศษได้พยายามเปิดโอกาสให้บุคคลในท้องถิ่นต่าง ๆ มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในทบวงมหาวิทยาลัยมากขึ้น เพราะได้ใช้เกณฑ์ภูมิฐานะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณา ในประเด็นการสอบคัดเลือกรวมได้ใช้เกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA.) ค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR.) การสอบวัดความรู้ปีละ 2 ครั้ง การพิจารณาคะแนนครั้งที่ดีที่สุด ในระยะเวลา 2 -3 ปี มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542

แต่เนื่องจากสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของประเทศไทย ยังไม่สามารถดำเนินการให้มีคุณภาพเท่าเทียมกันในทุกขนาดโรงเรียน ทุกพื้นที่ จึงทำให้มีผลกระทบในประเด็นต่างๆ เช่น พฤติกรรมในการเรียน ความวิตกกังวล ค่าใช้จ่าย เป็นต้น ทั้งทางบวกและทางลบ

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษา ผู้สอน สถานศึกษา และผู้ปกครอง เป็นต้น จะได้รับผลกระทบเหล่านี้โดยตรงจากแนวโน้มที่มีจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มาสอบใหม่เพื่อให้ได้ในมหาวิทยาลัย และขณะที่ตนเองต้องการมากขึ้นของนักศึกษาในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ซึ่งมีมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 3 แห่ง ที่มีลักษณะและเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันมากในแต่ละแห่ง แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของวิธีการคัดเลือกในระบบปัจจุบัน

นอกจากนี้จากทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษามีแนวโน้มในการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยการใช้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) การใช้คะแนนสอบจากแบบทดสอบมาตรฐานระดับประเทศ (National Test) การสอบด้วยแบบทดสอบความถนัดทางวิชาการ (SAT) การทดสอบความถนัด / ทักษะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับแต่ละสาขาวิชา และการใช้คะแนนกิจกรรม ความประพฤติ และพฤติกรรมกรเรียน เป็นต้น

แนวทางการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมาย คือ นิสิตนักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ในมหาวิทยาลัยเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถาม ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วิธีการสอบคัดเลือก ผลกระทบของการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระบบปัจจุบัน ตลอดจนเกณฑ์ที่ควรใช้ในการคัดเลือกในอนาคต การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการด้วยตนเองส่วนหนึ่งและใช้ผู้ช่วยวิจัยจากมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งในส่วนที่เหลือ โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 เดือน หลังจากนั้นได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้สรุปสาระที่เหมาะสม โดยนำเสนอในรูปแบบตารางเพื่อให้เห็นชัดเจน ซึ่งการนำเสนอข้อมูลจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก บทความเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อวิจารณ์ และข้อเสนอแนะต่างๆ จากแบบสอบถามจะใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาประชากร ผลกระทบ และตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

2. ตัวแปรที่ใช้การศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้จำแนกตัวแปรของการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือสังกัดของนิสิตนักศึกษา 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สำหรับตัวแปรตามจัดจำแนกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อนโยบาย เกณฑ์ และวิธีการในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ในทัศนะของนิสิตนักศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อนโยบาย เกณฑ์ และวิธีการการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย เกณฑ์ และวิธีการที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ในทัศนะของนิสิตนักศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อนโยบาย เกณฑ์ และวิธีการที่ใช้ในการคัดเลือก

2.3 เพื่อศึกษาผลกระทบของวิธีการที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ในประเด็นจำนวนนักศึกษาที่ลดลงในชั้นปี 2 และในทัศนะของนิสิตนักศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ลดลง และความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อเกณฑ์ที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา

2.4 เพื่อศึกษาแนวคิดของนิสิตนักศึกษา ต่อ รูปแบบ องค์ประกอบที่ควรใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ในอนาคต

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อ รูปแบบ องค์ประกอบที่ควรใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ในอนาคต

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จำนวนข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ในแต่ละข้ออาจแตกต่างกัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตอบบางข้อ (Missing) เพราะผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความรู้ในประเด็นนั้น เช่น นิสิตนักศึกษาที่เข้าเรียนโดยนโยบายคัดเลือกรวม อาจจะไม่มีความรู้ – ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีการสอบโควตา/รับตรง หรือเกณฑ์วิธีการรับนักศึกษาความสามารถพิเศษ จึงทำให้ผู้ที่สอบคัดเลือกรวมอาจจะตอบคำถามในบางประเด็นไม่ได้ หรือนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนกวดวิชา อาจจะตอบปัญหาหรือผลกระทบของการกวดวิชาไม่ได้ เป็นต้น ผู้วิจัยไม่ได้ตัดแบบสอบถามทิ้ง แต่พยายามแยกข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์ตามลักษณะธรรมชาติของข้อมูล เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้
2. เวลาที่ระยะเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 5 เดือนไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา
3. ผลกระทบต่อจำนวนนิสิตนักศึกษาที่ลดลงในชั้นปีที่ 2 ไม่ได้คำนึงจากปัจจัยอื่น เช่น ค่านิยม และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นโยบายการคัดเลือก หมายถึง แนวดำเนินการที่ทบวงมหาวิทยาลัยใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมี 3 วิธี ดังนี้
  - 1.1 การรับตรงหรือการรับนักศึกษาตามโควตาของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนส่วนภูมิภาคเข้าสู่ระบบอุดมศึกษามากขึ้น
  - 1.2 การรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษ เป็นโครงการพิเศษผู้มีความสามารถด้านกีฬา วิชาการ ศิลปะ เป็นต้น
  - 1.3 การสอบคัดเลือกรวมตามระเบียบการทบวงมหาวิทยาลัย
2. วิธีการในการคัดเลือก หมายถึง องค์ประกอบที่ใช้ในการคัดเลือก และขั้นตอนการคัดเลือก ซึ่งได้แก่ เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก วิธีดำเนินการ เครื่องมือ และการบริหารงาน การคัดเลือก เป็นต้น

3. สถาบันอุดมศึกษาเขตภาคใต้ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับอนุปริญาขึ้นไป สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตภาคใต้ ได้แก่ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

4. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม หมายถึง ระดับผลการเรียนเฉลี่ยรวม 6 ภาคเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2543 ตามหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2543 (ฉบับปรับปรุง) ใช้ สัญลักษณ์ย่อ GPA

5. นิสิตนักศึกษา หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคใต้ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545

6. ผลกระทบ หมายถึง พฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดผลที่มีใช่เป้าหมายโดยตรงจากระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย เช่น พฤติกรรม การเรียน เรื่อง การกวดวิชา ความตั้งใจเรียนขณะเรียน ความวิตกกังวล เกรดเพื่อ ค่าใช้จ่าย ความยุติธรรม เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. แนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และลดปัญหาการกวดวิชา

2. แนวทางในการปรับระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีผลกระทบในทางลบน้อยที่สุด

3. แนวทางสำหรับหัวหน้าสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาได้วางแผน จัดหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม การวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน เพื่อสู่ความเป็นมาตรฐานสากล